

Sygn. akt V Ca 2/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu V Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Hryniewicz /spr./

Sędziowie: SO Jolanta Pietrzak

SO Lidia Kryszewska – Watkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Szulc

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2015r.

sprawy z powództwa I. W.

przeciwko M. W.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

oraz z powództwa M. W.

przeciwko I. W.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji M. W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 17 listopada 2014r., w sprawie III RC 404/14

oddala apelację.

Sygn. akt V Ca 2/15

UZASADNIENIE

I. W. w pozwie z dnia 9 czerwca 2014 roku wniósł o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego wobec córki M. W. z dniem 9 czerwca 2014 roku.

Pozwana M. W. wniosła powództwo wzajemne przeciwko I. W. domagając się podwyższenia zasądzonych dotychczas w kwocie 400 zł miesięcznie od I. W. alimentów do kwoty 1.000 zł miesięcznie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Elblągu ustalił, że z dniem 9 czerwca 2014 roku wygasł obowiązek alimentacyjny powoda I. W. na rzecz powódki M. W. wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 marca 2007 roku w sprawie III RC 555/06 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 12 czerwca 2007 roku w sprawie V Ca 76/07.

Oddalono powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów, a także rozstrzygnięto o kosztach sądowych i kosztach procesu.

Orzeczenie powyższe było wynikiem następujących ustaleń i wniosków :

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 12 czerwca 2007r. w sprawie V Ca 76/07 zmieniającym wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 06 marca 2007r. sygn. akt III RC 555/06 zasądzono od powoda – pozwanego wzajemnego I. W. na rzecz pozwanej – powódki wzajemnej M. W. alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 września 2006 r. płatne do 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności każdej raty oraz oddalono powództwo o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego I. W. wobec M. W..

Wówczas powód – pozwany wzajemny I. W. prowadził działalność gospodarczą w postaci Przedsiębiorstwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w E., która od trzech lat znajdowała się w stanie upadłości. Miał na utrzymaniu siedemnastoletniego syna D. W., którego miejsce pobytu przy ojcu ustalono na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 5 grudnia 2006 r. w sprawie I. N. 555/06..

Pozwana – powódka wzajemna M. W. miała 20 lat. Ukończyła (...) Szkołę Zawodową w E. w zawodzie sprzedawcy, uczęszczała do Zespołu (...)w E. Liceum Uzupełniającego dla Dorosłych do klasy drugiej o kierunku technik handlowiec. Naukę pobierała w systemie wieczorowym, od poniedziałku do środy. Nie pracowała, nie odbywała również płatnych praktyk. Zamieszkiwała wraz z matką E. W. w mieszkaniu dziadków. Pozostawała na utrzymaniu matki, która od około trzech miesięcy wykonywała pracę bez umowy i otrzymywała z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie około 600 zł netto. M. W. od wczesnego dzieciństwa chorowała na padaczkę. W dopuszczonej w sprawie opinii biegłego neurologa stwierdzono, że niewielka częstotliwość i nasilenie napadów padaczkowych (raz na kilka lat), nie stanowią przeciwwskazania do wykonywania pracy zgodnie z wyuczonym przez nią zawodem sprzedawcy. Zdaniem biegłego M. W. mogła być zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy z przeciwwskazaniem do pracy w porach nocnych, przy maszynach w ruchu oraz na wysokości.

Kolejna sprawa z powództwa I. W. o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego wobec córki M. W. toczyła się przed Sądem Rejonowym w Elblągu w sprawie III RC 671/07. W sprawie tej dnia 9 listopada 2007 roku zapadł wyrok oddalający powództwo.

I. W. wówczas nadal prowadził działalność gospodarczą Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w E. będącą w stanie upadłości. Był zatrudniony na stanowisku prezesa zarządu ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 936 zł brutto. Miał na utrzymaniu siedemnastoletniego syna D., uczęszczającego do drugiej klasy gimnazjum. Zamieszkiwał z nim w domu jednorodzinnym przy ulicy (...) i ponosił koszty związane z utrzymaniem domu w wysokości około 300 zł miesięcznie. Nadal był właścicielem samochodu osobowego marki B. oraz ziemi przyległej do domu o powierzchni około 8 hektarów. Na rzecz córki M. W.łożył co miesiąc alimenty w wysokości 400zł.

Pozwana – powódka wzajemna M. W. kontynuowała naukę w systemie wieczorowym w Zespole Szkół (...) w E. - w klasie trzeciej. Nie pracowała, pozostawała na utrzymaniu matki zatrudnionej na pół etatu jako kaletnik, osiągającej miesięczny dochód w wysokości 600 zł netto. Zamieszkiwała z matką w mieszkaniu dziadków, nie ponosiła żadnych kosztów mieszkaniowych. Chorowała na padaczkę, na stałe przyjmowała leki przeciwpadaczkowe, które były refundowane.

Obecnie powód – pozwany wzajemny I. W. ma 50 lat, wykształcenie – mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych. Pracuje w firmie (...) w E. którą prowadzi jego brat. Zatrudniony jest w niej na podstawie umowy o pracę jako specjalista do spraw transportu za wynagrodzeniem miesięcznym netto w wysokości 1.300 zł. W lipcu bieżącego roku uległ wypadkowi – uraz kręgosłupa i od dnia 1 sierpnia 2014 roku do chwili obecnej nieprzerwanie pozostaje na zwolnieniu lekarskim otrzymując zasiłek chorobowy. Powód – pozwany wzajemny zamieszkuje z synem D. W., lat 24,

który ukończył technikum i obecnie pracuje zawodowo. Partycuje on w kosztach utrzymania. I. W. wraz z synem zajmuje mieszkanie przy ulicy (...) należące do jego matki.

Powód – pozwany wzajemny I. W. płaci na rzecz córki M. W. alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie. Nie ma zadłużeń alimentacyjnych.

Pozwana – powódka wzajemna M. W. ma 27 lat. Edukację ukończyła na zasadniczej szkole zawodowej o kierunku handlowiec. Następnie przez cztery semestry uczęszczała do technikum w systemie wieczorowym, jednak nie ukończyła go. Obecnie nie pracuje, od kilku lat nie pobiera nauki. Od dnia 5 grudnia 2012 roku pozostaje zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w E. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. M. W. dwukrotnie w przeszłości podejmowała pracę jako sprzedawca w salonie obuwniczym oraz salonie telefonii komórkowej, jednakże po krótkim czasie była zwalniana z uwagi na brak zaangażowania. Od dłuższego czasu korzysta ze zwolnień lekarskich. Choruje na padaczkę i pozostaje pod kontrolą lekarza neurologa. Na stałe przyjmuje leki, a koszt miesięczny ich zakupu wynosi 200-300 zł. Posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 25 stycznia 2013 roku wydane do dnia 31 stycznia 2017 roku, z którego wynika, iż została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, może podejmować zatrudnienie na stanowisku przystosowanym, uczestniczyć w szkoleniach, nie wymaga opieki bądź pomocy osób trzecich. Decyzją Kierownik Zespołu Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 16 maja 2014 roku odmówiono jej przyznania pomocy w formie zasiłku stałego od dnia 1 maja 2014 roku. Zaskarżona decyzja została utrzymana w mocy decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w E. z dnia 8 lipca 2014 roku. Pozwana – powódka wzajemna ubiegała się również o rentę socjalną jednakże nie została jej ona przyznana.

M. W. zamieszkuje wraz z matką i babką w mieszkaniu położonym przy ulicy (...), stanowiącym własność babki. Nie ponosi kosztów utrzymania mieszkania, które w całości ponosi babka, utrzymująca się z emerytury. Pozwana – powódka wzajemna utrzymuje się wyłącznie z otrzymywanych od ojca alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie, zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł miesięcznie oraz dzięki pomocy babki. Matka M. W. obecnie nie pracuje.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo I. W. zasługiwało na uwzględnienie, a powództwo wzajemne M. W. podlegało w całości oddaleniu jako oczywiście bezzasadne.

Sąd I instancji przywołał przepis art. 138 krio „stosownie do którego można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego alimentów w razie istotnej zmiany usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub w razie istotnej zmiany możliwości majątkowych lub zarobkowych zobowiązanego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów.

Obowiązek alimentacyjny wygasa wtedy, gdy uprawniony uzyska zdolność do samodzielnego utrzymania.

Jak ustalono w toku sprawy M. W. ma 27 lat, ukończyła (...) Szkołę Zawodową o kierunku handlowiec. Ma zatem wyuczony zawód sprzedawcy. Następnie przez cztery semestry uczęszczała do technikum handlowego w systemie wieczorowym, jednak nie ukończyła go. Pozwana – powódka wzajemna w ocenie Sądu orzekającego jest zdolna do wykonywania pracy w pełnym wymiarze z określonymi przeciwwskazaniami, takimi jak dla chorych z padaczką tj. wykluczenie pracy w godzinach nocnych, przy maszynach w ruchu, na wysokości. Obecnie pozwana – powódka wzajemna nie przedłożyła żadnej dokumentacji lekarskiej uznającej jej za niezdolną do pracy. W ocenie Sądu I instancji nie ma żadnych przeciwwskazań do podjęcia przez nią pracy. Uzyskała wykształcenie pozwalające na podjęcie pracy zarobkowej, ma wyuczony zawód sprzedawcy. Brak wykonywania przez nią pracy zarobkowej obecnie wynika wyłącznie z braku woli jej podjęcia i chęci do jej wykonywania. Dotychczas pozwana – powódka wzajemna pozostawała na utrzymaniu ojca płacącego regularnie alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie oraz pracującej bądź dorywczo bądź na część etatu matki.

W ocenie Sądu Rejonowego pozwana – powódka wzajemna ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej przystosowanej do jej schorzenia oraz do zarabkowania pozwalającego na jej samodzielne utrzymanie.

O możliwości zarobkowania przez świadczy również odmowa przyznania jej renty socjalnej. Posiadany przez nią stopień niepełnosprawności nie zamyka możliwości znalezienia zatrudnienia na rynku pracy. Niejednokrotnie dla pracodawcy- jak stwierdził Sąd Rejonowy- takie osoby są pożądane z uwagi na znaczne ulgi jakie mają z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Zatem uznając, że pozwana – powódka wzajemna M. W. uzyskała zdolność samodzielnego utrzymania się i nie jest zasadnym dalsze alimentowanie jej przez powoda – pozwanego wzajemnego, analiza sytuacji materialnej powoda – pozwanego wzajemnego była marginalna w sprawie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd I instancji w myśl art. 138 k.r.o. i art. 133 § 1 k.r.o. ustalił, iż obowiązek alimentacyjny powoda – pozwanego wzajemnego I. W. wobec pozwanej – powódki wzajemnej M. W. wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 marca 2007 roku w sprawie III RC 555/06, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 12 czerwca 2007 roku w sprawie VCa 76/07 wygasł z dniem 9 czerwca 2014 r.

W apelacji od powyższego wyroku pozwana zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że jest ona zdolna do samodzielnego utrzymania u jej stan zdrowia pozwala podjąć zatrudnienie, oraz przyjęciu że powód utrzymuje się z wynagrodzenia za prace, podczas gdy de facto prowadzi on działalność gospodarczą i osiąga znaczne dochody.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie żądania wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego oraz podwyższenie alimentów do kwoty wskazanej przez nią w pozwie wzajemnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej –powódki wzajemnej jest oczywiście bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń w sprawie, a zaprezentowana w motywach ocena tych ustaleń w pełni zasługuje na aprobatę. W sprawie zastosowano właściwe przepisy, a w szczególności nie zachodzi błąd w ustaleniach faktycznych.

Trafnie ustalił Sąd Rejonowy, że skarżąca jest zdolna do samodzielnego utrzymania. A tym samym ustał obowiązek alimentacyjny rodziców wobec niej

M. W. ma 27 lat. Posiada zawód sprzedawcy zdobyty parę lat temu tj w 2004 roku po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej. Obowiązek alimentacyjny powoda utrzymano wyrokiem tut. Sądu z dnia 12 czerwca 2007 roku w sprawie (...) wyłącznie po to by mogła ona ukończyć szkołę średnią w zawodzie technik handlowiec w systemie wieczorowym, która podjęła w Technikum (...). Uznano bowiem, że ukończenie szkoły średniej spowoduje łatwiejszą możliwość uzyskania pracy w wyuczonym zawodzie.

Pozwana nie wykorzystała szansy i szkoły średniej nie ukończyła.

Nie ma zatem żadnych przeszkód, by podjęła zatrudnienie w wyuczonym zawodzie bądź inną pracę, która zapewni jej środki na utrzymanie. Podjęciu pracy nie sprzeciwia się stan zdrowia skarżącej. Ustalenie stopnia niepełnosprawności także nie wyklucza podjęcia zatrudnienia. Schorzenia na jakie cierpi M. W. są udziałem także osób pracujących. W trakcie procesu przed sądami obu instancji nie przedłożyła ona zaświadczenia ani orzeczenia lekarskiego, z którego wynikałoby, że skarżąca jest niezdolna do pracy, lub że jej stan zdrowia uniemożliwia podjęcie pracy.

Trafnie zatem uznał Sąd Rejonowy, że 27 letnia osoba , posiadająca zawód nie ucząca się i zdolna do pracy winna tę pracę podjąć i utrzymać się samodzielnie.

Obowiązek alimentacyjny powoda wobec jego córki tj pozwanej wygasł i w związku z tym sytuacja materialna powoda, jego zarobki i tytuł na podstawie jakiego je osiąga jest sprawa drugorzędna i Sąd Rejonowy nie miał obowiązku prowadzić szczegółowych ustaleń w tej kwestii.

Dlatego zarzuty apelacji zmierzające do wykazania, że powód ma znacznie wyższe dochody aniżeli ustalił Sąd Rejonowy są bez znaczenia i nie wymagają odniesienia się do nich przez Sąd odwoławczy.

Jest sprawa oczywistą, że wobec przyznania słuszności żądania uchylenia obowiązku alimentacyjnego pozwu wzajemny, w którym wniesiono o podwyższenie alimentów jest nieuzasadniony i żądanie to musiało podlegać oddaleniu.

Pozwanej co do zasady nie należą się żadne alimenty od powoda, gdyż obowiązek powoda dostarczania pozwanej środków utrzymania wygasł z powodu zdobycia przez nią kwalifikacji zawodowych i uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania.

Apelacja zatem nie mogła odnieść zamierzonego skutku i jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu stosownie do przepisu art. 385 kpc.